

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Szombathelyi tér 2. Telefonszám 124.
Szerkesztésért felelős:
SZY. DR. KISS PÁL.

Alapítómaga:
DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Félévre 10 K — f. | Egy héra 1 K 80
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKRE:
Félévre 14 K — f. | Egy héra K 80

Apponyi Albert gróf.

Régi római históriákban olvastunk hejdan, gyermekfóvel, hogy az agg vesér, a bőske patricius hosszú, nehéz harcok tapasztalataiból, hogyan merített új igazságot, mire élte alkonyához ért. Megismerie a répet, az enyomot, a szenvedőt, a hűséget: meg látta a benne rejlő nemes értéket s volt bátorsága, hogy odakiáltson a szenátusnak az igazságot: az a nép megérdemli a jogot!

Nem olyan volt-e tegnap Apponyi Albert gróf is, a lángeszű agg, mint egy ujkori Camillus? Ott állott az ország hátszában, hol harcog a szóvita a népek jogáért, míg a frontokon három esztendő óta halálos sulyu köteleiséget teljesít a nép, csöndesen és hűségesen.

Ott állott az ősz arisztokrata és éreinte a rettenetes felelősség terhét, mely most, a válságos időben az ország minden minden emberére nehezt, de számszorosan azokra, akik nemzetek sorsát intézik.

Békét, megegyesést ajánlott föl neki a csalávesztett párt, zavartalan kormányzást — ötven százalék engedményre. A választójog kiterjesztése kell? Nos jó, terjeszték ki — az ipari munkásokra. És a leghangosabb, az tud legtöbbet kellemellenkedni, az esinálja a sztrájkokat: rájuk hát le a csahodót a szavasati jog koncsával.

Mert hiszen ugyebár ti is csak azt akartjátok, amit mi: a hatalom gyepölését? A többi tudjuk, pusztá trárik, hasznos maszlag, a mitől bolondul vagy kesessé válik a nép.

A esábos, a vesztegető, mérgezeit az elhangzott: ki felel reá? Egy hatvenkétéves, küsdelmekben megőszült vesér, akinek sem kősen, sem szíven senyves tett vagy akar csak szándék is soha nem ejtett fölöt.

Főállt, az ország saine előtt és ugy éreinte, Isten saine előtt áll, hiss a haligatók kiesiny berke mögött egy ország népének erdeje susog és hejladosk. Sinte esküként hangzottak el szavai: — így csak a krisiályos tisztára szűrdőt meggyőződés bessél — az egész nép Magyarországn az, amiért küzdünk: a nép egy részének jogfosztottsága nem lehet egy országak sem szilárd fundamentuma s

ez alpon nem lehetéges semmi-féle megegyesés!

Nem Apponyi Albert gróf nem árulja el a szegény földmivest és gazdasági munkást, sőt munkapártiék kinullésni akarnak, csak azért, mert haligat és dolgozik. Apponyi Albert másat materiáéból való, mint azok, akik ilyen alhat fölkinálni merészeltek: ő nem a cséplőért harcol, hanem a nemzet javáért.

Es az europáer, aki világhírnevetet szerzett a nemzet tanácskozásán: az a messze pillantó hó'ez aki a népek históriájából olvassa ki, merre kell mennünk, hogy boldog, békés jövőben érjünk: mindenekelőtt és mindenekelőtt — igaz ember, jellem, férfi, a magyar fajnak szászok múltján is bősékon hirdesett kincses értékű típusa.

Vezérkarunk legújabb jelentése.

(Hivatalos jelentés.) BUDAPEST, június 28.

Keleti harctár:

A Galíciai arevonal szakaszon a Dnyesztertől északra az ellenséges tüzéség tartós élénk tevékenységét fejtett ki. Felderítő osztagai több helyen eredménytelenül kíséreltek meg, hogy előre jussanak néhány sikeres légi harcot vívtunk.

Olasz hadszíntér:

A jeentett foglyokon kívül a Monte Ortigara viaszafoglalása alkalmával 52 géppuskát, 2 aknavetőt, 2 ágyut, és 2000 fegyvert zsákmányoltunk. Hejrowsky kapitány e hó 26-án Vippach völgy fellett lelőtt két repülőt.

Délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan. A vezérkar főnöke.

A német vezérkar legújabb jelentése.

(Hivatalos jelentés.) BERLIN, június 28.

Nagyfőhadiszállás jelölt:

Nyugati hadszíntér:

Rupprech bajor trónörökös hadesoportja:

Nehéz ütegeink tegnap megfigyelt hatással lőttek. A tengerpart mentén levő angol árkokban tüzerégünk és aknavetőink tüzelése erős rombolást végzett csendes, delelőt után estefelé a Flandria és Artois arevonal egyes szakaszain a tüztevékenység meglehetősen heveséget ért el. Nielportól délkeletre rohamcsapatsink elfoglaltak egy belga őrséget hogy kudarcot vallott egy ellenséges felderítő előretörés. a Crambay Arras arevonalától délre az angolok közöttben wessfábi és rajnai csapatok megfisz-

Véget ért az indemnitás vitája

Az indemnitás vilája a házszabályok szerint négy napig tarthat s így a vita befejeződik.

Ezután a horvát pénzügyi egyezményre kerül a sor, a melynek tárgyalása legkésőbb esztőrfőkon befejeződik. Pénteken a főrendiház tárgyalja le a képviselőház által letárgyalt indemnitást és a horvát pénzügyi javaslatokat.

A kormány ugy tervezi, hogy június 2-án, hétfőn berekesztül az üléske, azonban már másnap megnyitja az új ülészakot. Az új ülészaknak első teendője a Ház elnökségének megváasztása lesz. A képviselőház eddigi elnöksége is ekkor fog lemondani.

A képviselőház elnöke valószínűleg Návay Lajos lesz.

Hódmezővásárhely Jush Jánost akarja főispánnak

A kormányban folyamatban vannak a tárgyalások a főispáni székek betöltése iránt. Az igazi független érzelmű polgárok, napról napra küldöttséggel keresik fel a belügy minisztert, hogy részökre velük egy politikai hitvallásu egyént nevezzen ki.

Tegnap, amit tudósítónk jelenti Hódmezővásárhely város függetlenségi polgárainak küldöttsége Jush János képviselőnél tisztelgett és feltárta, hogy fogadja el a város főispánságát. A küldöttség a belügyminisztert is megkörie,

hogy a város főispánjává Justhot nevezzék ki.

Mi megvagyunk győződve, hogy a küldöttség kérése sikeres lesz s mihamarabb értesülünk. Justin János Csanádvármegye és Hódmezővásárhely főispánja lesz.

Csanádvármegye és Makó város polgársága szintén azon hő elhatározást ad kifejezést, hogy nagynevű képviselőnk méltó fia, a demokratikus eszmék és népjogok e kiváló harcosa kerüljön Csanádvármegye főispáni székébe.

Károly király szabadította fel Erdélyt

József főherceg vezetésével az első és második hadsereg tiszti és legénységi küldöttsége megjelent Károly király előtt s felkérte őt, hogy mint Erdély felszabadítója, trónörökös korában vívott győzelmes harcait tette fel az i. oszt. katonai érdemkeresztel. József főherceg tartott a királyhoz a küldöttség nevében beszédet és egyben átnyújtotta neki a külön díszes érmet, amelyen ez áll:

„Erdély felszabadítójának rendületlen hűséggel.“

A király meghatott szavakban válaszolt és azt hangoztatta:

„Draga magyar hazámat megvédem a jövőben is minden vész előtt.“

100 munkapárti nem szavazott

A mai képviselőházi szavazásnál a munkapárt csupán tizennégy szavazattal győzött. Kiderült, — hogy száz munkapárti nem volt az ülésteremben a szavazásnál, így ennyi tartózkodott a szavazástól.

Tenuló fiúk felvételnek.

titották az árkok, foglyokban és halottakban jelentékeny veszteséget szenvedtek. St. Guertintól északra fekvő állásaink előretörésen őrszeink angol osztagokkal több kis ütegüket kivívtak.

Keleti harctér:

A Keletgalíciai fronton az élénk tevékenység tart.

Macedón harcmező:

Semmi lényeges esemény nem történt.

L U D E N D O R F F.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Nagy tüntetések a munkapárt ellen

Szerdán délután 6 órakor a budapesti szervezett munkásság tüntetést rendezett. A tüntető tömeg az országos munkapárt klubhelyisége elé vonult. A tömeg zajongott, köveket ragadott és bevverte a munkapárti ablakait. Este 9 órakor újabb, komolyabb tüntetés kezdődött. A tüntetők a villamos kocsikat megállították, fölfordították s valóságos barrikádokat emeltek. A rendőrség kivonult rendet teremteni, amely sikerült is, de több ember megsebesült.

Három év előtt.

Három év előtt, 1914. június 25-iki számunkban, tehát 24 én megírta hír jelent meg. „A boszniai hadgyakorlatok“ címmel. Erdélyi hírdést nem keltő kis hír volt, amit akkor a lapok unottan, mint valami sablont adtak le. Az akkori hír szerint a boszniai hadgyakorlatok „a hó 25-én kezdődnek. Pottórek táboraszeranagy vesztésével“.

Pottórek . . .

Majd a következőket olvassuk: „A hadgyakorlaton Ferenc Ferdinánd főherceg, az egész fejedelmi hadsereg főfelügyelője, valamint Conrad báró, a vezérkar főnöke is megjelentek“. Leírta aztán a tudósító, hogy a gyakorlaton résztvevő csapatok számát 28—26 ezer emberre tessék, majd így folytatta:

„Ferenc Ferdinánd főherceg, aki sohasem mulasztja el az alkalmat arra, hogy meggyőződjék a hadiflotta hárképességéről, ez alkalmat

lommal is személyt fog tartani a haditengerészet hajói fölött. A teljesen felszerelt nyári hajóraj a nyílt tengeren fogja bevárni a főherceget, aki a hajóraj felvonulását, majd pedig hercegesseri gyakorlatot fogja megemlélni. A hajóraj az első nehézségi osztályból áll, amelyhez a Viribus Unitis, a Prinz Eugen és a Tegethoff nevű dreadnoughtok tartoznak“.

A Viribus Unitis valóban bevárta a főherceget és néhány nap múlva ezen a hadihajón szállították Triestbe a két koporsót.

A június 26-iki, tehát a 25-én írt számunkban már terjedelmes tudósítás jelent meg a boszniai hadgyakorlatok előkészületeiről, a „bosnyák főváros és illúziós-fürdőhely lázas készüldéseiről“, a melynek a trónörökös pár legadására folytak.

Majd közli a tudósító a főherceg fogadását a Narenta torkolatánál, Mostarban, Metkovicnál, végül Sarajevóban. Olyan nevekkel találkoznak amelyek máris talán ki is estek emlékezetükből: Ivi osztrák tartománygyűlési elnök, Miics püspök, Komading polgár-mester, Harrach gróf, Lanus gróf, nő, Nikics titkár.

A tudósításból megtudjuk, hogy a nap délután 2 órájtól kezdve a csapatok harcseru viszonyban vannak és hogy a főhercegi pár sarajevói programja, a látványosságok megtekintése stb. meg van állapítva.

A június 28-iki, tehát szombaton írt vasárnapi számunk közölte a hadgyakorlatok utolsó eseményeit, a lefűvást, a főherceg hadparancsát a hogy este 7 órakor a főherceg és neje udvari ebédet adott.

Ez volt a vasárnapi rendezés szám. A rendkívüli vasárnapi kiadásunk közölte a rémes gyilkosság híreit.

Jókai film az Urániában. Szencziócs előadás lesz szombaton este az Urániában. Jókai Mór örökszép regénye a „Mire megvénülünk“ fog műsorra kerülni filmre átdolgozva, a legkitűnőbb színészek alakításával. A szombat esti előadásra felhívjuk a közönség figyelmét.

Hatósági zsir és szalonna árusítás

A hatóság Tóth Ferenc mészáros és hentes mester utján zsirt és szalonnát hoz forgalomba az ellátatlan fogyasztók ebbeti szükségletüket nevezett hentes mesternél az élelmezési ügyosztály által kiállított utalvány ellenében beszerezhetik.

Egy-egy fogyasztó úgy a zsirból 25 dekagramot, a szalonnából havonként 50 dekagramot kaphat.

Mint hogy a hatósági zsir és szalonna csak korlátozott mennyiségben áll rendelkezésükre ezen élelmi cikkek közül csak azok vásárolhatnak, akiknek zsir és szalonna készletük nincs.

E zsir kilogramja további intézkedésig 9 korona a szalonna kilogramja 7 kor. 60 fillér a sózott szalonna kilogramja pedig 10 korona.

Tisztviselői beszerzési csoport alakul

Hervay István alispán a következőket közli:

A csanádvármegyei köztisztviselők és közalkalmazottak a m. kir. pénzügyminiszter 2300—1917. P. M. számú felhívása folytán beszerzési csoportot alakítanak.

A csoport célja: tagjai részére olcsó és jó minőségű élelmi és háztartási cikkek nagyobb mennyiségben beszerezni és azokat a beszerzési ár és a kezelési költségek alapján meghatározandó árban készpénzfizetés mellett a tagok rendelkezésére bocsátani.

A csoport tagja lehet minden valamely csanádvármegyei állami, vármegyei, városi alkalmazott, Makó városi bármely felekezetbe tartozó lel

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók Fallagi-órára

kész és tanító, vagyis mindazon közszolgálatban álló alkalmazottak, akiknek az ide vonatkozó törvények értelmében a háborús segélyre jogos igényük van, továbbá minden állami vagy közpénztárból nyugdíjat élvező egyén.

A beszerzési csoport alakuló gyűlését 1917. évi június hó 29. napján délelőtt 11 órakor a vármegyeháza nagy tanácstermében fogja megtartani.

A tagok saját érdekében kívánatos, hogy az alakuló gyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Makó, 1917. június hó 27.

HERVAY,
alispán.

NAPI HIREK

Justh Gyula orvossága.

A képviselőház ünnepies megemlékezésén ott volt tegnap Justh Gyula is, régi parlamenti harcok nagy viarfuvója, a legeszményibb, legnemesebb politikuskok egyike, aki valaha is ette az igazi magyar államférfiak keserves kenyerét. Tudjuk róla, hogy az utolsó évében betegség kinozta és sajnos, alaposan össze is tört. Ezért volt távol az aktív politikától, ezért kesergett csak messziről azon a kínos helyzeten, amelybe az országot a munkapárti egyeduralom béklyózta. Tegnap azután, amikor viszontlátuk Justh Gyulát, gyönyörködő meglepetéssel állapítottuk meg, hogy — családunk. Csalódunk abban, hogy Justh Gyula fáradt, hogy nincsen már kedve harchoz, politikához, mert beteg, mert szervezetének már gyilkos méreg a parlamenti légkör sok és heves izgalma. Nem, Justh Gyula nem fáradt, nem beteg, hanem vidám és mosolygó, jár, beszél és vitálkozik. Üdvözlöttük a független pártvezért, kifejeztük nagy örömmünket, hogy ily frissességben láthatjuk és engedelmekkel megkérdeztük, melyik gyógyító fűrdő, milyen kúra, mely orvosság vagy orvos adta vissza erejét? S Justh Gyula ezt mondotta: — Igen jártam én fűrdőbe, uszodába, szénsavba, jó is volt, de nem gyógyított engem. Mint egy szikla, úgy feküdt rajta a mellemen az a gondolat, hogy miképp térhet Magyarországon annyi időn át a nyakán Tisza István és a Tisza uralmát? Most Tisza lement az ország

nyakáról, az én mellemről is lehengerált az a szikla, az a kínos nyomás, amely eddig fojtogatott. Jól érzem magam, vig vagyok, újra bizom... Meggyógyultam.

— Rokkantak figyelmébe. Mind azon rokkantak kik a méhésszót megakarják tanulni, forduljanak július augusztus és szeptember hónapban minden vasárnap délután Guseó Ferenc adóhivatali főtitkárnak, ki az ingyenes oktatást elvállalja, sőt a beszerzésnél is segítségükre lesz. Lakása: Holdutca 5. szám.

SZÍNHÁZ.

Berky Liliék ma utolsó előadás a szensációs alkori jegyében folyt le. Ma is mint tegnap Berky Lili volt az est ünnepe. Góson Gyula kitűnő hangjával és új szavakkal nagy tetességet aratott. Kovács konferansz és ötletes tréfáin sokat kacagott a közönség. K. Balog Bóka összehangzó zongorajátéka és énekesszémi kitűnő volt. A minden tekintetben kitűnően összeválogatott számokból álló gördülékény előadás nagy közönséget vonzott a színházba és melegen ünnepelte az illusztris művészeket. Minem egyes szám után dörgött a tapsvihar és a közönség sünni nem akaró lelkesedéssel hívta a lámpák elé az előadó művészeket. A kitűnő művészek esték rendezésért díszet illett az Uránia igazgatóságát.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmel.

(1577)

140. fejezet.

Benedetto.

Eredménytelen kutatás után visszatértek a törvényességi épületbe és beszámoltak küldetésük eredménytelenségéről. A bírósággal nem érte be, hanem megtette intézkedéseit arra nézve, hogy a szökevényt a szélrózsa minden irányában üldöze vagyék. Valószínű ismertetőjele: hosszú fehér szakál, may lamis, és sód szemerepyő. Másfelől pedig egyik szemé hiányzik.

141 fejezet.

A rehabilitált Péter.

Benedetto beváltotta szavát és évében mázinhos kérelme a hivatalba Steward urat, aki szás milliójával aszörnyen imponált neki.

— Uram, jó hírrel lephetem meg önt! mondá, midőn a szás millió ura belépett.

— Nagyon örvelek! felelt mr. Steward, eifra is köszönöm. Buardall biónyára kérszerült?

— Igen, és már beismerésem is van. A ravass gézengúz alaposan meggyariztam! Nem is kel-

lőt felmutatni az őt által hozott okmányt.

— Gratulálok ügyességéért, bíró ur.

(Folyt. köv.)

Szt. László Püspök-Fürdő
Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C, kénes hőforrásait már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással közvényes és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Világvilágítás és erős telepen és az összes szobákban. Nagy szabású nyári uszoda 25°C folyton befolyó forrásvízzel, uszás tanítás, napfürdő, homokkúra. Fürdőismereteket küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos, a fürdő bérlője.

Patkányfogó

KUTYA megvételre kerestetik

Cím a kiadóhivatalban.

A csanádi püspöki uradalom parcellázott kopáncsi birtokán fentartott mintegy öt katasztrális hold földterületet Püspök ur ömélőssága a makó-ujvárosi egyház javára értékesíteni óhajtván, ezen terület alulirott jószágigazgatóság által egy holdas parcellánként 1917. július hó 14. napján a helyszínen tartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

A vevőre a vétel azonnal, míg az uradalomra csak felsőbb hatósági jóváhagyás után válik kötelezővé.

A vételár 30 százaléka az árverés alkalmával azonnal, míg a hátralévő 70 százalék az adásvételi szerződés felsőbb hatósági jóváhagyása után lesz készpénzben a püspökuralmi pénztárnál Makón, lefizetendő. Ha az eladás nem hajtható jóvá, a lefizetett 30 százalék vételár kamat nélkül vissza fog fizettetni.

Makón, 1917. június hó 26. án.

Rosztóczy Ferenc,
jószágigazgató.

A csanádi püspöki uradalom tulajdonát képező makódali pusztai birtokból mintegy tíz kishold (1100 négyszögöl) 1917. évi július hó 16. án tartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Vevőre a vétel azonnal, míg az eladás az uradalomra csak felsőbb hatósági jóváhagyás után válik kötelezővé.

A vételár 30 százaléka az árverés alkalmával azonnal, míg a hátralévő 70 százalék az adásvételi szerződés felsőbb hatósági jóváhagyása után lesz készpénzben a püspöki uradalom pénztárnál Makón lefizetendő.

Ha az eladás nem hagyaték jóvá, a lefizetett 30 százalék vételár kamat nélkül vissza fog fizettetni.

Makón, 1917. június hó 25. én.

Rosztóczy Ferenc,
jószágigazgató.

Urania színház

Szonbaton, június 30. án

Jókai Mór regénye.

Mire meg-
vénülünk

I. rész 3 felvonásban.

Vasárnap ezentul csak egy előadást tartunk. Előadások kezdete este fél 9 órakor.

Legjobb minőségű Gyoroki és Menedi

fehér- és vörös borok,

valamint a legjobb minőségű eredeti Kőbányai világos és Szent István dupla maláta sör kicsinyben és nagyban

Iritz Sámuel özv. cégnél kapható.

Makó bört,

lőbört, nyilbört, bört, csikbört és mindenféle börtöt és gyapjat, a legmagasabb napi árban veszek.

Löwenstein Ármin

Dedk Ferenc- u 48 szám.
Fácika bormérés mellett.

Értesítés.

Előrendelt

többnyire wagnerszertűt és

jutányos árban a mai naptól kezdve megrendelő.

Szabó Sándor

Állomástér 9. Acsev. állomásai szemben.

Makói való Ertesítés.

Fogkecsék, kék, egész fogkecsék, csipkés, arany, platinából

fogtömések

színt amalgámból és a fogszívóval azonos porcelánból, Fogkecsék elhelyezését, fogak fehérítését és hibás fogak alakítását elvételek, 28 éves fogtechnikusi gyakorlatom alatt több éven át Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalataim lehetővé tesznek arra, hogy ezen munkáidomat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom.

Teljes díszítéssel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri u. Böhm-Mé ház, Makó.

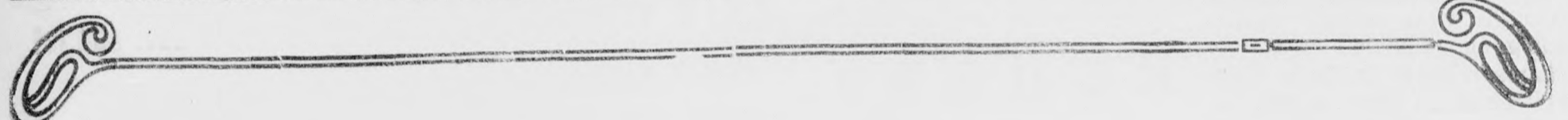
Eladó földek a város alatt

Verebesben 6 hold,
Girzdesben 2 "
Bánomban 1 "
Ertekezhetni lehet:

Iritz Miksánál,

Disztemetkezési vállalat.		
KISS KÁROLY		
disztemetkezési vállalata.		
Makó	<p>Temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos áron végez. Ravatalozások pompás elrendezése! Érc és fakoporsó raktár!</p> <p>Gyász esetekben tessék teljes bizalommal fenti céghez fordulni.</p>	Fótér
Pontos kiszolgálás.		

fu tanulnak
fovátetik a
Makói Független Ujság
nyomdájában

Makói Független Ujság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.